

Luftforsvaret.

Den gordiske knute.

Stortingets militærkomite er i disse dager samlet for å behandle det viktigste militærproblem vi har hatt siden 1905, nemlig ordningen av vårt luftforsvar.

Nærmere bestemt skal den vurdere St.med.nr. 38 med Generalstabschefens Luftvernutredning av 28/12-36- som bl. a. foreslår tiltak gående ut på sammenslagning av luftforsvarets forskjellige ledd under felles ledelse.

En må med glede notere at samtlige de interesserte militære autoriteter på land og sjø - uten forbehold er enig i prinsippet om sammenslagning. Dette har ikke forekommet ofte i vår militære historie. Det skulde synes som om øieblikket er der til noget positivt.

Jeg refererer av St.med.nr.38 hvad samtlige de sakkyndige mener om dette ene spørsmål.

Kommanderende General og Kommanderende Admiral fremholder overfor Chefen for Forsvarsdepartementet i november 1935 at på en eller annen måte må det iallfald skaffes en fast felles ledelse for det egentlige luftforsvar og for de ledd som skal samvirke her.

Kommanderende General understreker dette ytterligere i februar 1937 ved "alt taler sterkt og ubetinget for sammenlutning av luftforsvarets nuværende tre adskillte ledd."

Generalinspektøren for Hærens Artilleri slutter sig helt til forslaget om å slå Hærens og Marinens flyvevåben samt Luftvernregimentet sammen til en selvstendig gren av forsvaret.

Generalinspektøren for Hærens Flyvevåben understreker sterkt at de forføininger som Generalstabschefens utredning foreslår bør treffes snarest mulig.

Chefen for Marinens Flyvevåben finner - om enn under sterke tvil - å kunne gå med på en sammenslagning av de to flyvevåben til en organisasjon.

Chefen for Luftvernregimentet mener at en sammenslagning av luftforsvarets forskjellige ledd er den eneste rasjonelle ordning.

Det ser ut som om den eneste som har hatt betenkeligheter er Chefen for Marinens Flyvevåben - men som allikevel har fastholdt sitt oprindelige standpunkt fra flyverådet.

En større enighet om den bærende ide i spørsmålet kan en vel ikke forlange her i landet.

De militære sakkyndige har selv hugget igjennom den gordiske knute og dermed tatt ansvaret for spørsmålets løsning. Militærkomiteen skulde derfor ikke ha vanskelig for å ta det rette standpunkt.

Jeg skylder å gjøre oppmerksom på at det kan se ut som om Kommanderende Admiral tar avstand fra sitt oprindelige standpunkt av november 1935, som forlanger en fast felles ledelse, ved i april 1937 å uttale "at en så gjennomgripene reform må ansees å være uheldig." ~~Et~~ Generalstabschefens utredning har bidratt til å overbevise om dette (~~at det syns på saken som Kommanderende Admiral nu har er det rette~~).

Og det er denne utredning som i et samvittighetsfullt arbeide på 141 sider har samlet en rekke opplysninger og vurderinger som alle peker på en felles ledelse som det eneste riktige.

Det kan altså synes som om Kommanderende Admiral har et novemberstandpunkt og et aprilstandpunkt (for korthets skyld bruker jeg disse betegnelser).

Ved nærmere studium av dette tilsynelatene selvmot-sigende problem mener jeg at en ikke skal være for sikker på at Kommanderende Admiral har ment derved helt å fordømme

*hittil
K. M.*

fellesledelsen. Nei, jeg er kommet til at redaksjonen kan være egnet til misforståelse.

Det går som en rød tråd gjennom Kommanderende Admirals betenkning at han legger en altoverveiende vekt på det intime samspill mellom vår Marine og flyforsvaret og han nærer, med eller uten grunn, en sterkt uttalt frykt for at dette samarbeid ikke vil komme istand etter utredningens retningslinjer. På bakgrunn av dette må Kommanderende Admirals uttalelse sees. Det er tydeligvis meningen at det vil bety et feilgrep hvis sammenslutningen skulde resultere i mangel på samarbeide.

Alså Kommanderende Admiral vil ha en felles ledelse ikke etter utredningens retningslinjer men etter sine egne. Hadde en annen f.eks. en marineofficer (med Kommanderende Admirals oprindelige syn på saken) vært overdradd utredningen vilde den sikkert ha vunnet bifald. Da hadde det hele vært betydelig enklere. Vi hadde ikke hatt noget standpunktproblem.

La os fastslå at alle er enige om våre maritime opgavers viktighet og at Marinen må få disposisjonsrette over de flystyrker den trenger. Derfor er jeg sikker på at når Kommanderende Admiral med sin autoritet fremholder sine vektlige grunner overfor luftforsvarets ledelse - hvor nok marinesynet blir sterkt representert - vil sikkert hans ønske bli imøtekommet. En må forutsette lojalitet overfor Norges Forsvars interesser.

Jeg har alså en annen opfatning enn pressen av Kommanderende Admirals stilling til saken og jeg finner at hans divergerende syn faller sammen for det prinsipielle spørsmåls vedkommende.

Og jeg mener at det vilde være et feilgrep å gå ut fra at Kommanderende Admirals aprilstandpunkt rokker

ved hans novemberstandpunkt forsåvidt angår felles ledelse - og Kommanderende Admirals betenkning har bidratt til å overbevise mig om dette. Så meget mer ^{da} fordi jeg ikke kan se at der foreligger noen reelle forandringer i grundlaget for bedømmelse av prinsippet felles eller delt ledelse ^{fordi:}

Vårt sjøforsvars oppgaver er ~~jo~~ fremdeles de samme.

Intet land har i realiteten gått fra en felles ledelse. Og nye land har i mellemtiden orientert sig i retning gen felles ledelse.

Ingen bør derfor fortenke Militærkomiteen hvis den mener å ha rett og plikt til å legge Kommanderende Admirals novemberstandpunkt til grunn når spørsmålet felles ledelse skal behandles.

~~Fori det ikke foreligger nye momenter siden 1935.~~

Jeg håber at det resultat Militærkomiteen kommer til vil gagne landet.

Og at den fremtidige organisasjon av luftforsvaret blir bygget på at Marinens reelle interesser blir tilgodesett.